

## МІСЦЕ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Карпенко Є. А., к.е.н, доцент,  
Водоп'ян М. М., студент,  
Вищий навчальний заклад Укоопспілки  
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Жорстка конкуренція, ринкові умови господарювання обумовлюють необхідність впровадження ефективних методів управління підприємствами. При цьому облікова інформація стає основною передумовою результативного господарювання та засобом управління процесами відтворення.

Дані фінансового обліку забезпечують в основному потреби зовнішніх користувачів. Управлінський облік, в свою чергу, поглиблює, деталізує та доповнює дані фінансового обліку в частині витрат і доходів діяльності підприємства і надає інформацію з періодичністю та рівнем деталізації, який необхідний для менеджменту. Управлінський облік – це інтегруюча галузь економічних знань [1].

Система управлінського обліку у виробництві покликана шляхом реалізації інформаційної функції забезпечувати зворотній зв'язок між суб'єктом і об'єктами управління, тим самим максимально розвивати інші підсистеми, функції та механізми управління [2].

Для визначення місця, яке посідає управлінський облік в системі управління підприємством нами було опитано менеджерів різного рівня 25 підприємств м. Новомосковськ.

За результатами проведеного опитування ми дійшли висновку, що інформаційні потреби вищого рівня, середнього рівня та нижчого рівня управління суттєво відрізняються між собою. Але при цьому інформаційні потреби менеджерів кожного рівня управління були практично однаковим на всіх досліджених підприємствах.

Так, зокрема, стратегічне управління є прерогативою лише вищої ланки менеджменту. Управлінці вищого рівня зазначали, що управлінський облік повинен активно впливати на: вибір стратегії, постановку стратегічних завдань та шляхів їх досягнення;

проектування нових ринків збуту (в тому числі часу виходу на нові ринки); посилення конкурентоспроможності; маркетингову тактику підприємства; прогнозування ринкового середовища; прогнозування результатів фінансово-господарської діяльності підприємства з урахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього середовища; перспективне планування, пов'язане з необхідністю забезпечення прогнозованих результатів.

Цінність системи управлінського обліку полягає в тому, що вона активно впливає на зменшення ризику роботи вищого керівництва, який виникає внаслідок постійних змін як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Таким чином, для вищої ланки керівництва в системі управлінського обліку постійно та послідовно формується необхідна для управління діяльністю інформація на основі докладного вивчення та аналізу найвагоміших показників зовнішнього та внутрішнього середовищ. Це дає можливість управлінському апарату не тільки обґрунтовано підійти до вибору власної стратегії та прогнозування фінансово-господарського життя підприємства на досить віддалені відрізки часу, а й оперативно проводити контроль за виконанням поставлених завдань.

За результатами опитування встановлено, що для менеджерів середньої ланки управління у системі управлінського обліку повинна формуватися така рекомендаційна і розрахункова інформація, яка б відповідала їхнім запитам щодо ефективного вирішення функціональних завдань, а саме:

а) для відділу постачання і виробництва: пріоритетність сировини окремого найменування або групи на даний момент та на найближчу перспективу; оптимальний розмір запасів сировини; максимально допустимі закупівельні ціни на окремі види сировини; оптимальний розмір витрат при виробництві; доцільність доставки партій сировини власним транспортом чи транспортом сторонніх організацій.

б) для відділу збуту: оптимальний обсяг продаж; оптимальний обсяг бюджетування рекламної кампанії та його розподіл (за видами продукції, за ринками збуту тощо); ефективність реклами минулих періодів; кількість працівників відділу та доцільність їх утримання; найбільш прибуткові канали збуту; найбільш рентабельні регіони збуту.

Для керівників найнижчої сходинки ієрархічної піраміди

управлінський облік необхідний як джерело оперативної інформації, інформації контрольного характеру. Наприклад відомості про виконання планів, виявлені відхилення та наслідки, до яких вони спричинили .

За результатами проведених нами досліджень виявлено, що на підприємствах замовлення часто виконуються з помилками, запити клієнтів задовольняються невчасно, рівень запасів перевищує попит на них, логістика організована неефективно.

Вважаємо, що ця ситуація зумовлена насамперед нескоординованістю дій різних підрозділів, браком належної інформаційної підтримки менеджменту при прийнятті рішень, що, в свою чергу, призводить до серйозних наслідків.

Непередбачуваність, неможливість охопити всю діяльність на підприємстві, яка зумовлюється ще й постійним зростанням розмірів підприємств, ускладнює процес прийняття рішень. Це можна подолати, впровадивши ефективну систему управлінського обліку як джерело надійної релевантної інформації.

### **Література.**

1. Карпенко О. В., Карпенко Д. В. Управлінський облік: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
2. Белова І. М. Суть управлінського обліку та його місце в системі управління підприємством. *Інноваційна економіка*. 2015. №2 (57). С. 240-245.

## **ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА: ОБЛКОВІ АСПЕКТИ**

*Карпенко Є. А., к.е.н., доцент,*

*Скидан В. В., студентка,*

*Вищий навчальний заклад Укоопспілки*

*«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», фінансові результати підприємства можуть бути у вигляді прибутку або збитку. Прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати. Збиток – це перевищення